

TOPLANTI ÖZETİ

Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu II (13-14 Ekim 2017)

İlmi kazanımların bir yönüyle pratik tecrübelerle ve karşılıklı bilgi alışverişiyle elde edildiğini göz önünde bulundurduğumuzda, henüz akademik yolculuğun ilk kulvarında olan yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik yapılan sempozyum, çalıştay, kongre gibi faaliyetlerin çok büyük bir öneme sahip olduğunu söyleyebiliriz. Zira bu tür faaliyetler genç akademisyenlerin ilmi ve fikri kişiliğinin oluşmasına çok büyük bir katkı sunmakta, ilim talebelerine akademik ve entelektüel düzeyde kendini ifade etme imkânı vermekte, diğer taraftan ilmi bir geleneğin oluşmasına da zemin oluşturmaktadır. Zikri geçen bu amaçlar doğrultusunda, son yıllarda İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde çeşitli disiplinler ve alanlarda yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik *Lisans Üstü Öğrenci Sempozyumları* yapılmaktadır.

Birincisi 15 Ekim 2016 tarihinde Esenler Dr. Kadir Topbaş Kültür Sanat Merkezi'nde düzenlenen *Uluslararası Temel İslam Bilimleri Lisansüstü Öğrenci Sempozyumu II*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Hidayet Aydar başkanlığında 13-14 Ekim 2017 tarihinde İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde yapıldı. Sadece lisansüstü eğitim yapmakta olan öğrencilere açık olan sempozyuma yurt dışından altı ayrı ülkeden ve Türkiye'den 15 ayrı üniversiteden yüksek lisans ve doktora düzeyindeki öğrenciler katıldı. Düzenlenen bu ikinci sempozyumda birinci sempozyuma ek olarak *مذاكرة السطرين خير من قراءة القرآن* "İki satır müzakere etmek iki deve yükü kitap okumaktan daha hayırlıdır" sözünde işaret edildiği üzere, sunulan tebliğlerin ilmi verimliliğini arttırmak,

genç akademisyenlere eleştiri kültürü ve yöntemi kazandırmak hedefiyle her tebliğin sonunda, alanında uzman bir hoca tarafından yapılan müzakere faslına yer verildi.

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim elemanları ile farklı ilahiyat fakülteleri öğretim elemanlarının başkan ve müzakereci olarak katıldığı sempozyum; fıkıh, hadis, tefsir, kıraat, tasavvuf ve İslam mezhepleri alanlarında 28 yüksek lisans ve doktora öğrencisinin sempozyuma katılan dinleyiciler eşliğinde sunmuş olduğu Türkçe ve Arapça tebliğlerle, başarılı bir şekilde gerçekleşti. Sempozyum, tebliğ sayısı ve program yoğunluğu nedeniyle, iki güne yayılarak 13 Ekim Cuma 14:00-17-20 saatleri arasında tek salonda, 14 Ekim Cumartesi 10:00-19:00 saatleri arasında ise, iki ayrı salonda icra edildi.

Sempozyum ilk olarak 14 Ekim Cuma günü saat 14:00'de İstanbul Üniversitesi Temel İslam Bilimler Kıraat Anabilim Dalı doktora öğrencisi Muhammed Pilgir'in Kur'an'ı Kerim tilavetiyle başladı. Kur'an'ı Kerim tilavetinden sonra protokol konuşmalarına geçildi. İlk konuşmayı sempozyum düzenleme kurulu adına doktora öğrencisi Tuğçe Günaydın yaptı ve katılımcılara, misafirlere hoş geldiniz dedi. Ayrıca düzenleme kurulunda bulunan diğer öğrenci arkadaşlarına hizmetlerinden dolayı teşekkür etti. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Mustafa Karataş konuşmasında, İslam geleneğinde ilmin önemli bir yeri olduğuna, akademik dünyada ilim adına yapılan çalışmaların yetkin, özgün ve hayatta bir karşılığının olması gerektiğine, yapılan bu tür faaliyetlerin böyle bir amaca hizmet etmesi bağlamında önemli ve kayda değer olduğuna değindi. Daha sonra selamlama konuşması yapan İstanbul müftü yardımcısı Caner Akdemir, konuşmasında İslam dünyasının içinde bulunduğu buhranlı duruma rağmen, genç ilim adamlarına yönelik yapılan bu tür çalıştay ve sempozyum gibi faaliyetlerin önemine dikkat çekti.

Filistin Âlimler Birliği Başkanı Dr. Nevvaf Tekruri Arapça olarak yaptığı selamlama konuşmasında, ise, ikincisi düzenlenen *Uluslararası Temel İslam Bilimleri Lisansüstü Öğrenci Sempozyumunun* ilim adına etkileyici bir fikir ve önemli bir girişim olduğuna, bu bağlamda Türkiye'nin İslam dünyasının öncüsü pozisyonunda yer aldığına ve bu tür ilmi faaliyetlerin diğer üniversitelerde de yapılması ve devamının getirilmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Abdüsselam Arı da sempozyumda kısa bir selamlama konuşması yaptı. Arı konuşmasında, özet olarak bu tür çalışmaların genç ilim adamları için birer fırsat olduğuna, ilmin çaba ve gayret gerektirdiğine, kalitenin ve mükemmelliğin az çalışmanın ve tesadüfün eseri olmadığına, *إن الله يحب إذا عمل أحدكم عملا أن يتقنه* " Şüphesiz Allah sizden biriniz bir iş yaptığında o işi en güzel şekilde yapmanızı sever." hadisinden referansla bilimsel ve akademik

çalışmaların ilim adamı titizliğiyle yapılması gerektiğine, bu bağlamda düzenlenen bu tür sempozyum, çalıştay gibi faaliyetlerin önemli bir katkısının olduğuna değindi.

Son protokol konuşmasını İstanbul Üniversitesi Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı başkanı Prof. Dr. Hidayet Aydar yaptı. Aydar konuşmasında, düzenlenen sempozyumun temel amacının genç ilim talebelerinin tecrübe kazanması olduğuna dikkat çekti. Bunun yanında yurt içinden ve dışından gelen öğrencilerin birbirleriyle tanışıp görüşerek fikir alış verişinde bulunmaya; oturum başkanı, müzakereci ve dinleyici olarak sempozyumda bulunan alanlarının mütehassısı hocalarla görüşerek onların tavsiyelerini almaya imkân sağlamanın; İstanbul'un tarihi-dini-kültürel-turistik mekânlarını gezmeye fırsat vermenin de sempozyumun hedefleri arasında olduğunu belirtti. Ayrıca uluslararası boyuta taşımak ve her tebliğe bir müzakereci tayin etmek gibi daha öncekinde olmayıp bu sempozyumda yapılan yeni değişikliklere değindi.

Protokol konuşmaları yapıldıktan sonra sempozyumun birinci oturumuna geçildi. Prof. Dr. Abdüsselam Arı başkanlığında yapılan oturumda iki tebliğe yer verildi. Birinci tebliği *سوء الفهم للنصوص الشرعية* isminde Abdurrahman Hümejd tarafından Arapça olarak sunuldu. Sunulan bu tebliğin müzakeresini ise, Yrd. Doç. Dr. Abdullah Tırabzon yaptı. *Malikilerde Kıyas Çerçevesinde Teori*, ismindeki ikinci tebliği, Sümeyye Şahin tarafından sunuldu. Bu tebliğin müzakeresini ise, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Temel yaptı. Bu şekilde birinci oturum sona erdi ve kısa bir aradan sonra ikinci oturuma geçildi.

İki tebliğ sunulan ikinci oturum ise, Prof. Dr. Ekrem Demirli başkanlığında yapıldı. Birinci tebliği Arapça olarak *صوره و موانعه* isminde Ahmed Humeyd ed-Dumeyli tarafından sunulacaktı. Ancak tebliğci, eşinin ani rahatsızlığı nedeniyle sunum yapamadı. Bununla birlikte tebliğin müzakeresi Dr. Ziyad Abdurrahman er-Revaşde tarafından yapıldı. Daha sonra ikinci tebliğe geçildi. Dürdane Zeynep Tekmen tarafından, *Tasavvuf Geleneğinde Akıl ve Ahlak*, isminde sunulan ikinci tebliğin müzakeresini, Dr. Sümeyye Parıldar yaptı. Böylece sempozyumun birinci günü iki oturum dört tebliğ şeklinde tamamlandı ve ikinci güne geçildi.

Sempozyum tebliğ yoğunluğu nedeniyle ikinci günde iki ayrı salonda icra edildi. Birinci salonda yapılan altı oturumda toplam on iki tebliğe yer verildi. İlk oturum Prof. Dr. Muhammed Çelik başkanlığında yapıldı. Haşim Özdaş, *Soranice Meal ve Tefsir Çalışmaları* isminde bir tebliğ sunacaktı. Ancak Özdaş, hiçbir gerekçe belirtmeden sempozyumdan çekildiği için tebliğin sunumu ve müzakeresi yapılamadı. Daha sonra, Amal Ayad tarafından *ملاحق تفسیر القرآن الکریم عند علماء الاثرک من خلال کتاب : معجم الملاحق تفسیر القرآن الکریم* isminde Arapça bir tebliğ sunuldu. Sunulan bu tebliğin müzakeresini ise, Yrd. Doç. Dr. Muhammed İsa Yüksek yaptı. Daha sonra İsmail Demirel, Ömer

Fuâdi'nin Şa'baniyye Tarihine Tarikat Usulü ve Tarikat Usulü Acısından Katkısının Boyutları isimli tebliğini sundu. Sunulan bu tebliğin müzakeresini ise, Yrd. Doç Dr. Necdet Yılmaz yaptı. İkinci tebliğ ise, Sarra Auatbasse tarafından *الطريقة المولوية وانتشارها في تركيا و* ismiyle Arapça olarak sunuldu. Sunulan bu tebliğin müzakeresini ise, Doç. Dr. Semih Ceylan yaptı.

İkinci salonda da altı oturumda toplam on iki tebliğ sunuldu. Birinci oturum Prof. Dr. Ömer Aydın başkanlığında yapıldı. Bu oturumun birinci tebliği Zeynep Duru tarafından, *Fazlurrahman el-Ensari'nin Kelami Görüşleri*, ismiyle sunuldu. Sunulan bu tebliğin müzakeresini Yrd. Doç Dr. Fikret Soyal yaptı. İkinci tebliğ ise, *XIX. Yüzyılda İştîp'te Siyasi Hayat*, ismiyle Bilal Ruşid tarafından sunuldu. Bu tebliğin müzakeresini ise, Doç Dr. Ayşe Zışan Furat yaptı. Son oturum olan altıncı oturumun başkanlığını, Prof. Dr. Bilal Gökör yaptı. Birinci tebliğ Chahinez Turkey tarafından *دلالة صيغة المفرد و دلالة الجمع* ismiyle Arapça olarak sunuldu. *İslam Borçlar Hukukunda Satım Akdinde Akit Mevzuunun Zarar Görmesinden Doğan Sorumluluk*, isimli ikinci tebliğ ise Abdullah Demirci tarafından sunuldu. Sunulan bu tebliğlerin müzakereleri yapıldı. Bu şekilde sempozyum, birinci günde iki oturum dört tebliğ, ikinci günde iki ayrı solonda altı oturum olmak üzere yirmi dört tebliğ formatında başarılı bir şekilde sona erdi.

Sempozyumun kapanış oturumunda Prof. Dr. Mustafa Ertürk, Prof. Dr. Hidayet Aydar, Prof. Dr. Bilal Gökör ve diğer katılımcılar eşliğinde sempozyumun önemine, içeriğine ve işleyişine dair genel bir değerlendirme yapıldı. Yapılan değerlendirmelerde bu tür faaliyetlerin henüz akademik hayatın başında olan yüksek lisans ve doktora öğrencileri için çok büyük bir fırsat olduğuna, zira bu tür programların ilim talebelerine kendilerini ifade etme, bir meseleyi ilmi bir çerçevede ele alma, tartışma ve müzakere etme formasyonu kazandırdığına dikkat çekildi. Sunulan tebliğlerin son hallerinin ilmi ve akademik bir kazanım gereği yayınlanması gerektiğine vurgu yapıldı. *Uluslararası Temel İslam Bilimleri Lisansüstü Öğrenci Sempozyumunun içeriğine ve işleyişine dair eksikliklerin dile getirildiği ve bundan sonra yapılacakların daha da iyi bir şekilde sunulmasına, ilmi ve akademik kazanım açısından geleneksel hale getirilmesi gerektiğine işaret edilerek sempozyum sona erdirildi.*

Soner Aksoy

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

